

початок епілогу французької трагедії

Процес в Ріон

(Від власного кореспондента)

Париж, кінець лютого.

Париж і Віші, окупована і вільна Франція переживають величезну політичну подію. В Ріон, старому французькому містечку, столиці давнього князівства Овернь, почався в полудне 19 лютого доводжаний процес. Цей радше політичний трибунал, ніж процес, при якому розправа проти злочинця Метцу з 1871 р. блідше і стає зерном, має висвітлити причини державної та військової катастрофи III Республіки і покарати причинників французької трагедії з 1940 року. Сама тільки зовнішня сторінка показує неможливість тої імпресії. В пресових в'язках засіли 150 представників французької і закордонної преси. Всі часописки Парижа вислали своїх найкращих співробітників до Ріона. Залю розправ у ріонській судовій палаті відновлено і перемалявано. Голова суду, судді і оборонці дістали спеціальні урочисті плати. На процес з'їхалось кілька тисяч свідків. Цей факт викине очевидно на зменшення цікавих французьких глядачів. Щоб це дійшло до ніяких зворушень, дорожню частину поліції беруть порядку.

Особливий — той процес в Ріон. Генерал його с'їдає перших днів після французької програми в 1940 році. Серед народу почалися піднесення голоси з домаганням покарати винуватців національної катастрофи. 30 липня 1940 року маршал Петен поклав Найвищий Трибунал в Ріон, який мав устійнити, хто має відповідати за поразку. Згодом трибунал поширив свою діяльність, одержавши право присуду на міністрів та їхніх цивільних та військових порадників, що під час виконували служби по роботі злочинних супротивників власного народу. Значення ріонського трибуналу піднісалося ще більше, коли провідник держави оголосив, що проти присуду ріонського трибуналу немає ніяких правних засобів. 18 липня 1941 року дістав трибунал дальші повноваження, на основі яких може виступити проти всіх осіб, які також під час війни причинилися до погіршення положення. Від 18 серпня 1940 року, тобто від першого конституційного засідання, Найвищий Трибунал пересадив більше 3000 свідків, провів безпечну кількість проблем зв'язаних з державними фондами, видатками та різними спеціальними інтересами. Народ в міжчасі шумів. В паризьких кафе, на базарах, в переповнених готелях прозиворочною сталою неупокуюваної Франції Віші велась безконецін диспут, над якими завжди уносились дивний німб одозвучуючого слова РІОН. Про Ріон неспотіли старі перекази в Парижі, про Ріон балакали депутати у Віші, Ріон був на устах тисяч полонених французьких воєнків, Ріон давав мешканцям дотепного Марселя теми для анекдот.

Процес почався. Як ми це вже підкреслили — небувалий це процес. На лави обвинувачених засіли вчорашні достойники, вчорашньої європейської великодержави. Едвард Даладье, був-

ший прем'єр т. зв. уряду «народного фронту», жид і масон Леон Блюм, бувший французький головнокомандуючий, генералісміус Гамелен, бувший міністр летунства Гуй ля Шамбр та бувший генеральний контролер Жакоме. Немає серед них бувшого прем'єра Поль Рено та міністра внутрішніх справ, жиди Мандля, бо вони обидва з огляду на поповнені мальверзації та спекуляцію французькою валютою — прослідження чого вимагатиме, багато часу та переслухання безлічних свідків, є виключені з процесу в Ріон. Даладье і Гамелен від часу піднесення проти них обвинувачення, тобто від 18 вересня 1940 року, перебувають арештовані. Оборонець Даладье — це адвокат Рібе, славний з передвоєнного процесу Стависького. Рібе має шістьох адвокатів-асистентів. Гамелена боронить славний адвокат Арналь з Тулузи, прихильник французьких роялістів. Леон Блюм є по професії адвокат і тому буде себе головою самий боронити. Все ж таки має він до помічності бувшого соціал-демократичного посла Ле Трокера та одного жидівського адвоката. Бувший міністр летунства Гуй ля Шамбр утік після програми Франції до Америки, але згодом самостійно вернувся до батьківщини та віддав в руки суду. Його боронить адвокат Фурадо. Обвинуваченого контролера Жакоме, бувшого співробітника Даладье у міністерстві війни оборони якийсь менш відомий адвокат цивільної Франції. Президент Найвищого Трибуналу в Ріон — це Пієр Ко, якого вважають за великого прихильника маршала Петена та який має, згідно з французькою опінією, парализувати всі маневри оборони. Перед французькою програмою він стояв на чолі паризької палати карного права. Серед судів є двоє несправників, а саме: адмірал Гер і генерал Ваго — особи широко відомі у війні Франції, що сповістимуть роль військових експертів. Побіч них є два професійні судді Танон і Девемі. Обвинувачує відомий з гостроти в процесі Стависького генеральний прокуратор Кассаніо.

Найважливіший аспект у цьому процесі політичний аспект. Побачимо, чи ріонський процес має на меті знайти дійсні причини французької катастрофи та покарати винуватців, чи теж тільки задемонструвати перед власним народом і світом великий показовий процес. Що думає паризька вулиця? Говорить: «Ах, Мов Д'є, Мес'є, вище провадити авто? Ви їхали старим розбитим авто і нагло «навалили» Вам гук. Хто тут винен чи професор, чи керманчик гаражу, чи майстерня, чи авто останньо в напрямі було, чи фірма авто? Та інші відповідають: «А може ж і панове дійсні винуватки, що в старому авто хотіли добути світової чаші і згодом дивувалися, що ато зачепилося на шляху, вискочило в яру та побито людей». — На ті гіпотези, що хвилюють душу французького народу має відповісти процес в Ріон.

А. ДАН.

Авторитативний державний провід на Південному Сході Європи

Ідея корпоративної держави, що її по-аразковому здійснено в Німеччині та в Італії, найшла зичайно відгомін і в інших державах. Це показує і доводить, що саме у важкі часи, в добу війни і злиднів, єдиний авторитативний режим може забезпечити тривале існування даної держави і добробут народу. Не демократична балакання, а й ще менше большевистський терор, спроможні забезпечити якісь крайні безпеку й успішний ріст, а лиш тільки своїм своїм мети провід народу, як це є в Німеччині та Італії.

Такі міркування привели деякі країни до підготовки нового соціалістичного ладу, що в його основу лягла ідея співності.

В Румунії мають створити одну корпоративну палату, яка має згуртувати всі професійні стани. Завдання цієї професійно-станової корпоративної палати по сповісти голови держави Антонеску, «не захищати, як досі, спеціальні інтереси окремих шарів населення, але співпрацювати із цілою нацією і державою для піднесення загального добробуту». В цьому дусі проголошено закон про організацію національної праці, в якому сказано, що праця — це національний обов'язок румунського народу, і тому кожний громадянин зобов'язаний виконувати працю, що її вимагає інте-

рес держави і загальне добро. Тому кожний румунський громадянин від 20 до 57 років зобов'язаний відбавити службу праці.

Законом про професійні спілки заводять корпоративний лад і в Болгарії. Ці професійні спілки є органами держави і мають перевести в життя з її доручення заходи влади з парити господарської і суспільно-політичної. Таким чином хочуть розвинути державну свідомість й авторитативну ідею в усіх громадян країни.

Ця сама авторитативна ідея починає встановлюватися і в формуванні соціального ладу Хорватії. Тут так само створено корпоративні комітети для окремих професійних груп. Їх метою поставити на місце класової боротьби, що накоїла стільки лиха в колишній югославській державі, вищої інтереси держави й об'єднати окремі суспільні групи в одному великому суспільному заступництві.

Не потрібно тут звертати особливу увагу на те, що Німеччина, яка подала їм приклад своїм суспільним і господарським законодавством, дивиться із задоволенням на ці намагання. Коли б окремі народи й держави не сформували б у майбутньому свого проводу й управління, одначе, гасло буде для всіх одно: Добробут народу під тотальним й авторитативним державним провідом!

Господарче життя

До питання піднесення садівництва на Волині

Волинська природа призначена бути крайньою квітучою-проміслювими садів. Це можна ствердити, завдяки чимусь підсоною, доброму ґрунту і переважною характеру українського населення — хлібороби. Їх природній любові до садівництва та стремління збільшувати продуктивність свого господарства, шляхом запровадження садівничої культури. Великий потенціал садівництва до розвитку садівництва, особливо хліборобів-хуторян, ніяк не може задовольнити та невелика кількість інструкторських сил та шкільок овоочевих дерев на Волині.

В часи панування большевизму, на Волині, населення зовсім припинило садити садки та возити тій в поле, не був свого роду тихий протест проти насильницьких колективів. Зовсім інша річ була восени 1941 року. Населення Волині, а особливо хліборобів-хуторян, кинулись підсаджувати, досаджувати та закладати нові овоочеві садки. Де тільки були в шкільках овоочеві деревця, були розкуплені, і звичайно, як і завжди, потреба населення в овоочевих деревцях не була задовільнена. Конституція факт, історичного значення, що кожний український господар, добре знає і відчуває, що зараз іде війна, але любов до садків та похоті свого власного, що то буде йому і його дітям, цей принцип підбадьорює його до культурної праці.

Агроном інтенсивник ФЕДОРЧУК.

Сталін - вовк в овечій шкурі

ДНБ. РІВНЕ. «Дойче Діпломатіше Політіше Кореспондент» пише: День червоної армії, очевидно, в різних краях відзначувався різно. З німецького боку подано до відома балансе боїв останніх двох місяців, у яких большевики приписували собі казочні успіхи. Це викликало велике здивування усіх ворогів большевизму та тяжко розчарувало всіх тих, що вбачають у червоній армії свій останній рятуюнок. Знову ж ті наймолодші поклачки большевизму, зі свого боку, висловлювали непомірними словами свою симпатію для тих червоноармійців, які служать сьогодні Сталінові за гарматне м'ясо та яких він, не оглядаючись на жертви, витаняє цієї зими проти німецького війська. Очевидно, ті, яких так тяжко побито в Лівії і на Малаї, хочуть упоїтися і потішитися такими боями на Сході, від висадки яких здається їм, залежить їх власна доля. Факт, що тепер на найбільше впливовому становищі в Лондоні сидить, як спеціальний агент Кремля, пан Кріпс, надає, річ ясна, таємним свідомості особливе піднесення. Сталін міркував, що ним разом його відозва з нагоди для червоної армії повинна бути надзвичайно хитра і дипломатична. Він дуже мудро зрештував з того, щоб висунути на видне місце свою програму світової революції, для здійснення якої, по відповідній пропагандивній підготовці, він чей же потребує своєї червоної армії. Він намагався радше з'ясувати теперішній змаг, як «справедливу оборону війни». Але те, що він тепер з відомих і узагальнених причин замовчує, відоме з багатьох заяв останнього часу, а саме з повідомлень Кріпса: Сталін зазнав раду хотів би, — як би він тільки міг, — сказати вирішне слово в Берліні. Він зовсім не думає про те, щоб обмежити дотеперішню червоною територією, але він бажає таких кордонів, які він вважає за конечні для «безпеки Совецького Союзу» з усіх сторін, тобто таких, яких йому хочеться. Діалогіст комуністичних ідейок, що її скрізь у світі час від часу демаскує, дає найкращі опірні пункти того, до яких країв Сталін у цьому відношенні має претенсії. Червоний володар Кремля міг би собі свою світову революційну ролу

бому по змозі втілювати, і тому являв він, аж ніяк недоволенний з німецької армії. Він жалівся, що під час ряду совєтських наступів, які відбулися цієї зими, німецькі воєнки не піддавалися, але ставили героїський спротив аж до кінця. Зрештою в цій відозві Сталін знову звернув велику увагу на бої стрілецькі зза плота чоловічої і жіночої статі і тим сам підтвердив право на конечну оборону, яку німецька армія мусить приміняти з уваги на таке незгідне з міжнародними законами ведення війни. Своєю зверненням Сталін хотів відразу слугити різним цілям. Крім снів підбадьорення, якими він хотів підтримати свої червоної орди, очевидно надав він велику ціну передорисам тому, щоб сальвонно вказати на розвиток своїх нових політичних успіхів в Англії. Також і тут пробавив він пораз і пера по змозі прикрити моральному протиріччю і підорвати, які скрізь будуть голося. Але пізніше, а тим більше така драна агітація не є в стані прикрити дійсність большевизму, прикрити всіма словами його чини і злочини. Кілька разів большевизм готувався до нового удару, він прав родю першого. Таке було післямисливство Лівії, коли він у Женеві проповідував збірну безпеку, щоб комуністи тим безпечніше ослабляли за середини припани держави і міг їх зробити дорзкими для комунізму. Іспанський випадок, на коротко перед вибухом тієї світової війни, є як приклад перестороги, так само відомий, як і застереження для балтійських країв. Проїшло тільки кілька тижнів і брутальне знищення національного життя балтійських країв було докочаним фактом. Також у Персії, де було заперено пошану суверенності іранського уряду, большевизм насильство спільно з британським партнером, вдерлося на територію йому терени. Для Європи відозва Сталіна представляється тільки як нова цілковита даремна спроба накинута на большевизмського вовка овечу шкуру. Європейські нації знають большевизм у його нестримному варварстві. Берлі за новий лад на континенті не провалять ні одного моменту, щоб завдати вирішній удар прославлений большевистський підпори, червоної армії.

З боїв великої Британії

ДНБ. РІМ. Італійське воєнне відомлення між ін. повідомляє: «Під час нападу на британський підводний човен підпильник «Чіре», який командував капітан корвети Стефано Пальмас, змусив одну ворожу одиницю виплисти у пошкоджену стані на поверхню і затопити її артилерійським вогнем, 23 чол. залогі успішні вря-

туватися». ДНБ. СТОКГОЛЬМ. Австралійський міністр війни Форд заявив, що згідно з отриманими повідомленнями почався о год. 10.05 місцевого часу налет на Порт Дарвін. О пій годині з Порту Дарвін вислали повідомлення: «Почався налет на Дарвін, радіосигнали припинено передачу».

Селяни, подбайте також за хліб для міст!

опі спонес дев'ятнадцятого року, де поет підпис величчю й зміло собі й подібним йому закид. Тако ж є «Берладницька сестина», після вигваляв, що йде з тремтіння гної душі. А вкінці поетична спроба «Мала», цікава саме дивним сюжетом та досконалою його обробкою.

Збірка «Зодіак» дає почуття завершеності. Це дуже важно в нашому бурному, передвоєнному часі. Тому приймаємо її у наш перегляд, як найкращий переклад із двадцятиліття, що за нами.

Щойно тепер входимо у властиву поезій вишило багато більше, що й творчість останніх двох літ. Збірок легко зрозуміле. Не було добрих даних для прозової творчості у цьому часі.

Три збірки кидаються в вічі, три збірки знаменні для «досвідного» мистива. Це Б. Кравцева «Остання осінь», О. Лягурицької «Князя емаля» і М. Чиреського «Емал».

Б. Кравців зібрав теж у збірці давні поезії й сполучив їх зручно з останніми. Та їх лише декілька й вони не відбивають надто від цілості. А та давненька звуком зрілого, мужнього співу. Це її особливості. У всьому бо пізнаємо давнього Кравцева: у дбайливій мелодійній мові, м'якій естетичній картині, виразній будові думки. Його «Манастир» та «Вечір» це настроєва лірика зовсім молодого поета, дарма, що писана в останніх роках. Та це не є передові вірші, в яких пізнаємо нову мін. Опі зрівноважена думка, насичена волею, вбрана в гарну форму — це новий Кравців, що ми його досі не знали. Такі «Одмірені дні радощів» даються із «Дожинків»

і «Вина», двігять «гомоном суворих ясеніх строф» у «Майбутньому». Дарма, що в збірці є й інше зусилля. 6 двілітній «Л.Х.1918», який «Травень» та багатомовне «Слово». Та й кінцевий акорд «Остання осінь» не відчужає. Але опі буденні зрива поета не мають уже гармонії, що меню диме його «Візія» чи «Делітка». Це є вазети птахів, що літає, щоб не забути літати.

Цікаво розвивається О. Лягурицька у своїй «Князів емаля». Вона має вже свій окремий стиль, суворий і важкий. Цікаво сідкувати за його переливами, такими вбогими на блискучі ефекти. Але в цьому суті цілої збірки. Вона криє цінніші несподіванки, що сховані за скупими, звязками словами.

О. Лягурицька любить простоту й велич. Шукає її в своїх «печерних картинах» та княжих засапах та чужим тієї доби, коли «над половецьким низом злітали соколині сізю». Прості образи її картин більш могутні як райдухна гра найбільш фантастичних снів. І навіть у пізніших віршах, де вже з волинських буквалих вішнуа заждак про «мату і стокрот Волині», є вже м'якість але немов прихована соромливо. А вже найдивніші це особливості переживання і настрої. Тих є лише кілька, немов із «боязко затворненої ліри». Вони мерехтять дивно глибокою похотуван, немов водне дзеркало у тьмяному відблиску кришні (Доріжки, із салу). Здається, що у цьому особистому кривється новий шлях авторки. При осії героїчності образів і твердості змагань, як у кожній жінки особисте знаходить найсильніший свій вислів.

М. Чиреського «Емал» це знову перегляд творчості за 1928 — 40 ро-

і знову дивно однаково перебігають збіркою тих дванадцять літ. Правда, є велика розп'яність між химерною бунтарською «Я» та спокійною «загравною відблиску минулого» в «Прощанні». Але це звична данина віку, молодечому й зрілому. В загальному М. Чиреський тріпоче й б'ється так само в ранніх картинах Дон Кіхота, як в останніх «сонетах по бурі й спокій». Поет любить ефект і вміє його осягнути. Але це водночас не вдоволяє його й він проколює гіркою шпилькою кожен свій вершок. Тому його твір тільки рідко витриманий, суцільний. Але найцінніший він тоді, коли грає барвно його уза, коли встає перед його очима розкішна картина, (арма, що вона й обривається скоро).

Відкладаю ці три збірки з надумом. Вони збивають багато похотуван у душі й лишають свої міркування. Можна має окреме обличчя і свій шлях. Та спільне в них одне: поважне поетичне зусилля. Кожен із авторів це індивідуальність, що йде своїм містечким шляхом — верстає його вперто, відумчиво й рішуче. Це вже одне варте пошани. Немає тут похотуваності чи легковажності, хіба тільки неспромота до деяких завдань, природою дана.

Злов вирінають два автори, що визначили собі окреме місце у цьому долітті. Хоч вони різні поетичним напрямком, а навіть стилем, проте тематика зводиться до докупи. Це О. Ольжич і Володимир Янів, співці підпольної боротьби.

Іхні вірші поставили також ще давніше в шіснадцяти «літах боротьби». Та з неспромотою видані вони зібрані щойно сьогодні, де на більш книжних листках «торит у крові спомин». Опе мабуть уперше зібрані переживання

отих найвищих горнів». Мабуть уперше «кинуто прожектором світло» на отих

«незнаних, що виїшли з темряви пор позначити шлях перемогі».

(О. Ольжич). Ми, що бачили їх у житті, при роботі, у тюрьмах, судових залах, оце вперше стрічаємось із поетичною їх візією. В уяві мистця відзеркалюється оте «війське пейзаже, що в хижих залах стоїть».

О. Ольжич дав збірку «Векі», розбиту на дві частини — «Горючки 1932» і «Незнайомою Волкою». Перша це немов широко задумана поема, зложена з самих фрагментів підготовки, виступу й боротьби. Друга це шлях бовсика від «обіста в соннім підміській селі» аж до рішення, «де вибух відшуге твій прихід». Саме в цій другій частині виявилася власна спрота поета. Коротка думка, жмут світла, вивоз, рішення, ось елемент, в якому Ольжич може порушуватися. Поодинокі порухи підлілля Ольжич змалював майстерно. Зріст бовсика (і бачили очі антич, Коротка розмова, Завмерли, заклали), його дозрівання (Захочеш і будеш, Холодна очей твоїх), а врешті чин (Твоє поготівля, Нахмурились брови). Його оформлення сисих підлілля напр. у такому «Чекане спокуса» — майстерне.

У протиставленні до цих фрагментів — вірші, що зміряють до синтезу (Багато там вогнищ), міряють техніку роботи, або попросту кидають вивоз «суспільності блідорозжених півсав» (Був час) не такі щасливі. Ольжичеві не лежить широка картина або блискучий вилет. Його літ мінний, але суворий, латос сильний але здержаний. Тому він завжди краще проми-

зає, прогалибит, продумає, як оскаржити, чи порве за собою.

Зовсім не так Володимир Янів. Обі його збірки «Сонце й грати» і «Листопадний фрагмент» не сам патос і взлет. У першій збірці вмістились теж різні переходи бовсика, від відліду «З яких днів», через тюрьму й Березу аж до завершення «В дорозі до істини». Але найбільше змісту криє в собі відділ загальної назви «Сонце й грати». Тут розгортає автор творчість життя (Напе сміє! Смі! Терпіння). Це крик найбільш душі, придуманий творчими стінами. Душевна криза, що її переживає в'язень, притягнаний чоботом тюремного ключника, веде до опертя в собі самого, у своїх власних неспіхних силах. Мінна людина криш не від того, саба стириться на порох. Оці хитання між пригнобленням і надією, між зневірою й твердим рішенням Янів відчув і змалював з усією щирістю в'язня. Впис до тюремного реєстру, наложення кайдан, повільні тюремні години, сутінки доху — все це ступені того шляху, що «кривавим злитий туду потом». Цей шлях дійсно доміг пізнати «чужі плоть ми плоть» і його етична вагість відбилає зівнічним гомоном у душі мистця.

Прикметне для Янова саме те, що подостав Ольжичу — нахлі до синтези, до завершення фрагменту. Кожен його вірш — це замкнена думка. Та власне й це є деколи погубне у світі поетичної уяви, де й почуття заважає ларівні з розумом. І тому ця надмірна «догматичність» Янева стоїть на переходи широті його творів, як не ми бачимо в циклі «Нової істини пророки». Тут зрештою дуже цікава спроба дати смислово Українці на межі за-

ходу і сходу не дала висліду, бо її виключно розумом схопити й подати не можна. А цікаво, що там де Янів відступає від цього, при чисто чуттєвому підході, він осягає хоч не зовсім викинічен, але високо мистецьких картин (Нам'яті Лесі).

Оба поети різно підходять до одної теми та зовсім іншого боку наслідують її: Ольжич — порив і чин, Янів — терпіння й кару. Кожен дав своєму візю того життя «з заліза й міді». Та вона не вдовольна нас всебічно. Вона не дала могутнього мистецького образу того життя, що на краю «блакитної чаші безодні». Великий порив підлілля, залізний його чин, суворая кара і незломний гарт це чекають свого майстра.

Осторонь цих збірок стоїть творчість поета, що завжди держав себе окремо. Юрій Буревій виступив із двома збірками «Перший вал» і «Сурми днів». Перша з них, названа «Епопею емігранта» вмілає напильнику охоплені міркування на переломі 1939 і 40 рр. Це дійсно епопея — немов на грані стога записані, перекочуються кризь нього думки і враження. Швидкий, мало опрацьований доник подій. Чи є це мистецький твір. І так, і ні. Так як у фотографічно схопленому репортажі криються перші мистецького твору, так і тут шматки поглядів і неспівність можуть скрісталізуватися у твір. Це й сталося в другій збірці дарма, що вона через певні огляди виявилася скорше першою. Тут поезія вже перейшла через чистилище часу, дозріла в вогні справжнього натхнення. Вони названі поруч себе в акційно дивно класичній рівності.

(Далі буде).

Пошта, телеграф, телефон, радіо

Після звільнення території Кіровоградської області від німецько-фашистської влади, господарство зв'язку як в місті, так і у всіх районах області залишилося в зовсім зруйнованому стані, а саме:

1) В більшості будинках зв'язку було зруйновано вікна, двері, бар'єри та меблі.

2) Все поштове майно як лантухи, шкряпані речі, ваги, а також транспортні засоби — 510 коней, 11 автомашин, до 120 возів і бідарок було знищено або пограбовано.

3) Вся телеграфно-телефонна апаратура і обладнання радіоузлів була знищена і погита, чим виведено було її з ладу.

4) Лінійно-стовпове, дротове та кабельне господарство міських, внутрішньорайонних та міжміських, телеграфно-телефонних сполучень було приведено в непридатність, доти були обірвані кабелі пробиті кудами, стовпи в деяких місцях збиті і погорні, а на багатьох відрізках знято лінії, доти повалено, а стовпи розкрадено.

Зараз же після вступу в Кіровоград Німецьких військ і організації спочат-

ку Контори зв'язку, а потім Обласного Управління зв'язку було приступлено до приведення в порядок всіх засобів зв'язку: пошти, телеграфа, телефона, і радіо і дружинними зусиллями робітників зв'язку все було налагоджено.

При чому було пророблено таке:

1) Повністю відремонтовано міську телефонну станцію, та станційне спорудження, як і все лінійне господарство. Зараз станція може обслуговувати до 1000 абонентів. На сьогоднішню телефонна станція має вже біля 200 абонентів, які обслуговуються круглодобово.

2) Також повністю обладнано і відремонтовано міжміську телефонну станцію і всі міжміські дрони, які використовуються для державних потреб.

3) Для всіх райцентрів і важливих пунктів відремонтовано комутатори та апаратури.

4) Округові центри мають телефонний зв'язок з усіма районами, а станції з сільськими.

5) Всі райцентри також мають телефонний зв'язок в межах райцентру.

6) Радіоузлові відновлено в 29 районах і зараз працюють безперебійно.

7) Внутрі області організовано кінний поштовий зв'язок для пересилки листів і газет. Обмін пошти проводиться два рази на тиждень по сходах та суботах. Всі села області мають можливість надіслати листи у всі міста, де існує Державна пошта.

Як в місті, так і в райцентрах організовано приставку листонашми кореспонденції на дом.

Як в місті, так і по селах одержують такі газети: Кіровоградські «Українські Вісті», вартість 6 крб. 30 коп. на міс. передплата приймається у всіх поштових установах. «Дніпропетровська газета» яка видається в м. Дніпропетровську, а також газету «Волинь» вартість в 25 крб. на 3 міс., журнал «Український хлібороб», вартість 15 крб. на 3 міс. і журнал «Орленя» вартість 7 крб. на 3 міс. які видаються в м. Рівному, вул. Німецька ч. 89.

Всі будинки контор зв'язку відремонтовані, приведені в належний культурний вигляд і забезпечені паливом на зимовий термін.

Поштовий транспорт забезпечено кінними возами і фуражем.

(—) КОТМАН.

ХРОНІКА

1 лютого ц. р. заходами Філії Т-ва «Прогрес» та громадської Управи с. Крулея, Матівецького району, на Ковальщині, відбулося святкування Роківня. Виспівалися святочна академія. Вступне слово виступив голова сільської Управи п. Іван Пристучук. Р. Ферт на тему «29 січня в історії боротьби українського народу з Москвою» виступив п. Онисій Пилипчук. Крім цих точок в програму ввійшли пісні та декламації.

Академію закінчено відспіванням Національного Гімну.

3 хвилиною відновлення діяльності Філії «Прогрес» в с. Стара Носовиця, Вербівського району, Управа Філії перенесла збірку серед громадян, а зібрані гроші передано на Окружну «Прогрес» в Дубні. Треба підкреслити, що Філія п. Нісевич та інші громадяни викладають багато праці й присвячують чимало уваги культурно-освітньому життю села. Треба вірити, що праця буде набирати чораз більш організованих форм. Єдиність думки та єдність чину — ось ключ нашого сучасного.

8 лютого ц. р. заходами Ініціативного Комітету в Мизові по урочистій панакхиді була влаштована урочиста академія для вшанування Роківня Крут.

Розферат відчитала О. Волошинівна. Серед декламаторів визначилися О. Петарівна віршем В. М. Яніна: «Крути». Решту програми викопив церковний хор під проводом п. Блонського.

Зібрані під час академії, з добровільних датків, гроші призначено на УЧХ та місцеву «Прогрес».

Стараннями Філії «Прогрес» в с. Хотині, на Дубенщині, 30 січня ц. р. була влаштована «Святочний» вечір Крут. Вечір відбувся при виповненні доміни «Прогрес». Свято відкрито Національним Гімном. Вступне слово сказав п. Грещина П., в якому з'ясував вагу Свята. Змістовний реферат виступив Михайло Грещина. В програмі ввійшли всі ті, що — ряд декламцій та пісень у виконанні хору під проводом п. Либорського Михайла. На закінчення відспівано молитву «Боже, Великий, Єдиний».

1 лютого ц. р. стараннями Секції Молоді при Т-ві «Прогрес» в Любоді відвідувало роковини Крут. Після Богослуження о. прот. А. Костецкий відправив панакхиду, кажучи поред тим глибоку промову, яка зробила велике враження на присутніх вірних, що визнавали просту перу. До церкви прибув організовано курінь молоді під проводом курінного Ю. Олішківця, що надало панакхиді більшої урочистості.

По закінченні в переповненій громадянством залі відбулася академія, яку склав: глибоко продуманий і змістовний реферат п. В. Зеліського, індивідуальні та збірні декламації, до-

бро виконання п. П. Матчуком пролог «Великі Роківни» Івана Франка та виступи хору Секції Молоді, під проводом Л. Пашкевича. Співом Національного Гімну закінчили Академію, яка зробила на присутніх незатерте враження.

В с. Лисині, Демидівського району, на товариських сходинах з ініціативи т. о. Бруховського переведено збірку гроші в сумі 340 крб. передано на УЧХ.

—

Не можна не відмітити праці с. Селищ, районного осередка, Ковельської округи. У новій дійсності в Селищах повстав драматично-вокальний гурток під проводом братів Полієвкі та Григорія Скрипників. Гурток поставив перед собою, як завдання, дати населенню показ добрих пісес та пісень українського народного мистецтва.

В працях багато участі приймає місцевий п. о. Полієвкі Скрипник. Прогресуючи найрізноманітніші перешкоди гурток вже виводив, після організації, виставив комедію Б. Грінченка: «Нахмарило». З цією ж пісею в сполученні з концертом гурток об'їхав с. Кримно, Сереховичі та Мизово.

Побут Гуртка з Селищ скрізь вітаний з найбільшим задоволенням, бо такі в молодоні житті цього терену зносини трохи руху й національної просвіти.

Крім цього гурток не малу увагу звертає на святкування всіх національних Роківня, надаючи їм дійсно величавого вигляду.

Як подають «Наші Вісті» ч. 6, що виходять в Любоді, цими днями до Адміністрації Православної Церкви в Україні, Владика Полікарпа, прибув спеціальний післанець від Київської Церковної Ради п. о. Петро Косишчук з проханням у найближчому часі відвідати Київ, або прислати туди новоназначеного єпископа — українця, який би там залишився.

Висланого Архієпископом Алексієм до Києва єпископа Пантелеймона ніхто з киян не визнає за єпископа і він обертається в тісному колі росіян та «малоросів». Призначення єпископа українця до Києва зустрілося б з гарним бажанням населення, та внесло б у церковне кийське життя спокій та духову полетину для вірних.

Щоденник «Краківські Вісті» ч. 9 приносить сумну вістку про смерть нашого земляка на еміграції. В листопаді м. р. в с. Лозках на Підляшші, помер на тиф Семен Лещук з Волині. Про сумну смерть відданого українській справі працівника, цією дорогою сподіваємо родину й знайомих покійного.

Хто щадить — той має!

Ощадності приймає

Господарчий Банк.

ПІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом серед звичайних оголошень ціла сторінка коштує 6.000 крб., пів сторінки — 3.000 крб., чверть сторінки — 1.600 крб., шістьнадцята частина 400 крб., менші оголошення мистимо за оплатою 2 крб. за 1 м. на одну шпальту (стовпчик). Сторінка має 6 шпальт (стовпчиків). Більше як 3 рази даємо 10% опусту. Від 10 разів — 15% опусту. На бажання присилаємо зразки оформи та заміст оголошень редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Часопис «Волинь» виходить 2 рази на тиждень, на четвер і неділю. Окреме число коштує 1 крб. з поштовою уряд. Година праці в адміністрації від 8—13 і від 15—18 год. бажаного дня. В неділі і свята лижур від 10—12 година.

ВИДАВЕЦЬ: Українське Видавництво «Волинь» сп. з обм. відп. в Рівному. Основною редакцій і головний кермач Степан Сириниш. Редагує колегія за проводом Уласа Самчука. Головний редактор приймає інтерв'ю кожного дня від 10—12. Редакція застерігає собі право виправдати рукопис. Невикористаний матеріал не повертається.

Друковано в Олександрії Друкарня в Ужгороді.

ОГОЛОШЕННЯ

ОБ'ЯВА

Обласне господарське т-во «Сільський Господар» улажує 8-х місячний курс для районних інструкторок секцій господарств, організованих при сільських т-вах «Сільський Господар».

Наука розпочнеться 15. III. ц. р. й триватиме, з двохтижневою перервою на Великодні свята, до 15 червня ц. р.

На курс приймаються особи жіночого полу, що скінчили мінімум сільськогосподарську школу типу горитгородської б. Тучина, або шість класів старої середньої школи (чала матура). Бажаючи поважніших віком і тих, що працювали вже на вчительських посадах. Виятково, з попереднім іспитом, приймаються особи з ніщою освітою, від миса зазначеної.

Мешканцями курсанти забезпечуються безкоштовно. Для свого удержання в гуржитку мусять привезти війна такі харчі: 15 кг. мук, 4 кг. крупи, 3 кг. квасолі або гор ху, 20 кг. картоплі, дещо городини (цвбулі, моркви, буряків) та 8 кг. тошу (сало, масло, олія). За адуку, варення харчів та обслуговування курсанти платять місячно по 50 крб.

По скінченні курсу абсолютні викиданці в свої або призначені їм райони Волині для організації роботи в там, що в серпні — вересні відбудуть додаток до двохтижневої практичної курсу по сучасній і переробі вдовина та городни.

ПРОГРАМА ВИКЛ. ДІВ ТА ПРАКТИЧНИХ ВПРАВ

№ п.	Теоретичні виклади	Практичні впр. ви
1	Кухарство. Рациональне використання домашніх споживчих продуктів в сільськогосподарстві, щоденні стани, печиво, ковбаси та інші переробки.	Практика по домашнім господарстві відбавляється при щоденному домашньому господарстві в Рівному.
2	Прання. Прання полотняних, шовкових та вовняних річей, виваблювання плям, прасування.	
3	Вишивання. Різні способи вишивки, старі й нові українські варіанти.	
4	Інші ручні роботи. Трикошарство, шиття і інші.	
5	Гігієна хати і домашнього господарства.	
6	Городництво та садівництво. Гартування та росадники, ігунтона утрата зазначених городних культур, городні, повногородні та ланчогородні ділянки, городні насипніцтво. Допоміжні роботи та старим садом. Виявляти хвороби та шкідників са у й городі та б-рот б-а ж-а.	Гартування відбавляється в садівництві та значенні державного господарства та в пильності господарства сільськогосподарської школи в Б. Куті б. Рівного.
7	Декоративне садівництво. Плууча принаштування саду, вибір та планування квіток, декоративних кущів та дерев, хатні (вазони) планування декоративних рослин.	Практика в садогородництві державного господарства в Б. Куті та в сільських квітках заведених м Рівного.
8	Гартування домашніх тварин. Основи годівлі, годівлі в рік, свиней, овець, кіз, крпаків та домашніх птиць.	Практика (особливо по ланчогородництві) в ярках й ферм держгоспу Б. Куті.
9	Організація. Організаційна схема т-ва «С. Г.». Організація секцій господарств при сільських т-вах «С. Г.». Gesellschaft «Silskyj Hospodar» Rowno, Strasse der SS 57.	Практика по організації секцій по поділу в околицях селів міста Рівного.

Зголосшення в залученням шкільних свідоків і посвідки від Районної Управи селів та від: Обласне т-во «Сільський Господар» Рівне, вул. CC 57. Gesellschaft «Silskyj Hospodar» Rowno, Strasse der SS 57.

ч. 559 1—1

УВАГА!

Церковні образи та книги церковного змісту в детальній та гуртовій продажі поручає:

Українська Книгарня ім. Є. Коновальця

Микола Ушинського в Рівному, вул. Німецька 98.

ч. 555 1—1

ОБ'ЯВА

Повідомляється учнів садо-городньої школи в Басовому Куті, що від 1. III. ц. р. почнуться в школі нормальні заняття. Школа є тепер під безпосереднім доглядом німецької господарої інспекції півдня, яка організує на терені школи садівничу досвідну станцію.

Додатково приймаються нові учні (з освітою не нижче 6 класів ш.) і практиканти.

ДИРЕКЦІЯ.

ч. 573 1—1

ПОДЯНА

На конто Окружної Прогресу в Рівному це до розпочаття її діяльності вилучили пожертви від Установ і Громадянства. Окружна Прогресу цим висловлює подяку всім жертводавцям та підкреслює, що з тих пожертв черпає не тільки матеріальні засоби для розвитку своєї діяльності, але й велику моральну силу.

Виказ установ і осіб, що зложили понад 50 крб. на потреби Прогресу:

1) Громадяне села Копитків 170 крб. 2) Драматичний Гурт. с. Глиньки 300 крб. 3) Молодь села Тинне 1000 крб. 4) Громадяне с. Копитків 287 крб. 18 коп. 5) Видавництво «Волинь» Рівне 1879 крб. 6) Контора Зак. та Збуту Рівне 5000 крб. 7) Громадяне с. Басів-Кут 263 крб. 8) Видавництво «Волинь» Рівне 7531 крб. 9) П. Купишук Віктор Рівне 300 крб. 10) П. Галавнич 6. збірка на весіллі 832 крб. 11) П. Речня-Василишина Б. Рівне 1000 крб. 12) П. Пилипчук Х. збірка шкільної м. 340 крб. 13) Прогресу

Межиріч 1023 крб. 14) П. Талашук Рівне 50 крб. 15) Н. Вончик Антон Рівне 150 крб. 16) П. Луцеский — збірка від прац. авторем. верств Рівне 270 крб. 17) П. Вітер Федор — збірка на хрестини у Сироті Т. село Тинне 50 крб. 18) П. Кісіль Пилип — збірка на весіллі село Колоденка 110 крб. 19) П. Босняк Зіновій — збірка с. Тинне 170 крб. 20) Хористі Перк. Хору Басів-Кут 400 крб. 21) П. Божок Іван — збірка с. Тинне 100 крб. 22) П. О. Клубок С. — збірка в церкві села Богданівка 125 крб. 50 коп. 23) П. Киприччук Олександр 50 крб. село Михайлівка 24) Контора закупу й збуту Рівне 10000 крб.

572 1—1

Спосарсько-механічна та водопровідна каналізаційна майстерня М. Кузи в Рівному вул. Вартова ч. 11 приймає до направи різні різні машини, машини до шиття, помпи та інше.

574 1—1

Адвокат Барилевич Михайло відкрив свою канцелярію в м. Дубні, вул. Франка 7 — біля пошти. 556 1—1

Електротехнічний варстат Лучицького, Рівне, вул. Німецька 264, приймає різні роботи з електротехніки і зарядки акумуляторів. 129 4—6

Пощуку Марусю і Віру Романенко, Юлію Гарасимчук, евакуованих болшевиками з МТС Муравія, Млинівського р-ну, на Дубенщині. Савицький В. Муравія. 557 1—10

Пресман Хая Цирля уневажає загублену тимчасову посвідку ч. 13541 видану Миською Управою в Дубні. 558 1—1

Фоменко Володимир уневажає загублений акт, виданий Сільською Управою в с. Обарів. 564 1—1

Уневажається загублений паспорт ч. 569882 вид. в Рівному та «Аусвайс» ч. 00852 вид. Миською Управою в Рівному XII.41 р. на ім'я Григорія Грибка. 575 1—1

Пощукуємо забраних до червоної армії.

3 с. Охматкова, Демидівського р-ну, Дубенської округи, що перебували в полоні Замість — Хома:

Бо вана Нікавора Михайловича Казвана Микиту Трохимовича Казвана Полікарпа Петровича Данилюка Тимофія Іларіоновича Остапока Никифора Микитовича Крестенького Павла Івановича Олександр Андрія Миколаєвича.

3 с. Мокроводі, Ляковського р-ну, Кам'янець Подільської області Бойка Максима Грицьковича. Під час воєнних дій перебував у Бессарабії Бойка Семена Грицьковича. Був в полоні в Шенетіві.

Юзюка Ісаія Петровича. Змобілізований в армію в с. Воронівці, перебував в полоні в Староконстантинові, пізніш в Шенетіві.

3 с. Сморжів, Клеванського р-ну, Рівенської округи: Гатасимчука Андрія. Служив в м. Рибинській, Ярославської області.

3 с. Глиньск Чеський. р-н Золотунів Кадержабка Йосипа. Служив в Орлі.

342 5—5 560—563 1—1

На прес-фонд час. «Волинь» зложили:

1. Гурток молоді с. Михайлівка, Гошанського р-ну, під керівництвом О. Бірянчука з закладених грошей — 200 крб. В коляді брали участь: Бірянчук Соня, Котовець Люда, Федорчук Віра, Красевська Ганна, Кожушко Настя, Козачук Настя, Кожушко Віра, Красевська Антоса, Красевська Ганна, Цинко Микола, Іванюк Михайло, Васильчук Василь, Мішук Мойсей, Котовець Іван, Красевський Грицько, Грещук Філімон, Федорчук Степан, Оленчук Андрій, Ревчук Федір та Федорчук Іван.

2. Громадяни с. Руда Красна на вечоринках на прес-фонд час. «Волинь» збрали 298 крб.: Харкевич В. крб. 30, Прудунець Матвій — 20, Прудунець Микола — 10, Колосик П. — 10, Миколайчук Я. — 10, Герасимович Карпо — 1х, Харкевич Мойсей — 5, Тишкевич В. — 5, Лозіцький І. — 5, Семнюк Карпо — 5, Венчук П. — 5, Букса І. — 5, Прудунець О. — 5, Прудунець Іван — 10, Семенюк Олександр — 50, Семенюк Степан — 10, Мануйлик Яків — 10, Тишкевич С. 20, Кушнір П. — 10, Денисюк Марта — 10, Олійчук О. — 10, Семенюк Грицько — 5, Семенюк Анна — 13, Прудунець Віра М. — 5, Бернадський О. — 10.

3. Громадяни с. Мизочин на весіллі Галини Дмитрук та Гришки Переноса на прес-фонд час. «Волинь» зложили 193 крб.

4. На весіллі Антоноука Павла в с. Дорогобуж зібрано 60 крб.

5. Молодь с. Дерев'яного на вечоринках збрала на прес-фонд час. «Волинь» 335 крб. (триста тридцять п'ять карбованців).

6. Хор с. Дерев'яного на прес-фонд зложив 200 крб.

7. Софія Бондар з с. Здобища — 100 крб.

565—571 1—1